

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

1019-01-16 Nr. 20-178 (12.149)
I _____ Nr. _____

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO

Žemės ūkio ministerija teikia Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 9 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – įstatymo projektas).

I. Sprendžiama problema	Įstatymo projektas parengtas įgyvendinant Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 91.4 papunkčio nuostatą dėl žemės reformos užbaigimo, 100 punkto nuostatą dėl įvairių žemės ūkio veiklų skatinimo bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“, numatytą įsipareigojimą užbaigti žemės grąžinimą (3.5 krypties „Vietos savivaldos ir regionų stiprinimas“ 3.5.2 darbo „Regionų valdymo ir savivaldos tobulinimas, diegiant atvirumo visuomenei ir partnerystės principus, priimant sprendimus“ 5 priemonė).
II. Siūlomos priemonės	Įstatymo projekte siūlomu įtvirtinti nauju teisiniu reglamentavimu siekiama: <ul style="list-style-type: none">• leisti fiziniams ir juridiniams asmenims ilgesniam laikui nuomotis valstybinę žemės ūkio paskirties žemę žemės ūkio veiklai vykdyti, taip sudarant sąlygas Lietuvos gyvulininkystės, augalininkystės ir kt. ūkių stabilumui, ir skatinti naujų ūkių kūrimąsi;• įtvirtinti aiškesnę Nacionalinės žemės tarnybos teisių leisti laikinai naudotis valstybine žeme, o tai iš esmės garantuoja racionalų ir valstybei ekonomiškai naudingą valstybinės žemės naudojimą bei sumažina apleistos ir nenaudojamos valstybinės žemės plotą, reglamentavimą.
III. Priemonių kaštai	Priėmus Įstatymo projektą, reikės tikslinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 18 d. nutarimą Nr. 236 „Dėl valstybinės žemės ūkio paskirties žemės sklypų pardavimo ir nuomos“ ir Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės

	tarnyba) direktoriaus 2012 m. kovo 16 d. įsakymą Nr. 1P-(1.3.)-112 „Dėl Valstybinės žemės suteikimo laikinai naudotis žemės ūkio veiklai vykdyti tvarkos aprašo patvirtinimo“.
IV. Nauda visuomenei	Įstatymo projekte siūlomas teisinis reguliavimas sumažintų apleistos valstybinės žemės plotus, užtikrintų jau esamų Lietuvos gyvulininkystės, augalininkystės ir kt. ūkių stabilumą bei skatintų naujų ūkių kūrimąsi.

Svarbu pažymėti, kad Žemės ūkio ministerija, siekdama užtikrinti fizinių ir juridinių asmenų, ilgą laiką naudojančių valstybinę žemės ūkio paskirties žemę žemės ūkio veiklai vykdyti, teisę ir toliau šia žeme naudotis, taip pat užtikrinti jau esamų Lietuvos gyvulininkystės, augalininkystės ir kt. ūkių stabilumą bei skatinti naujų ūkių kūrimąsi, 2017 m. vasario mėn. buvo parengusi ir suinteresuotoms institucijoms pateikusi derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 18 d. nutarimo Nr. 236 „Dėl valstybinės žemės ūkio paskirties žemės sklypų pardavimo ir nuomos“ pakeitimo“ projektą (TAIS Nr. 17-1685) (toliau – Nutarimo projektas), kuriame buvo siūloma, nepasibaigus valstybinės žemės nuomos sutarties terminui, valstybinės žemės ūkio paskirties žemės nuomininkui sudaryti galimybę vieną kartą pratęsti valstybinės žemės nuomos sutartį ne sutartyje nustatytam terminui, bet ne ilgesniam negu maksimalus 25 metų terminas, jeigu pagal teritorijų planavimo dokumentus ar žemės valdos projektus nuomojamo žemės sklypo nenumatyta panaudoti kitoms reikmėms.

Nutarimo projektas buvo teiktas derinti Nacionalinei žemės tarnybai ir Teisingumo ministerijai. Žemės ūkio ministerija ir derinančios institucijos skirtingai aiškino Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 9 straipsnio 3 ir 4 dalių nuostatų taikymą: Žemės ūkio ministerijos nuomone, Žemės įstatyme numatytos galimybės žemės ūkio paskirties žemės nuomos maksimalų 25 metų terminą papildomai pratęsti, o derinančios institucijos, t. y. Nacionalinė žemės tarnyba ir Teisingumo ministerija, teigė, kad minėtame įstatyme nurodytas maksimalus 25 metų terminas, įskaitant visus galimus pratėsimus.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamentas sutiko su Teisingumo ministerijos ir Nacionalinės žemės tarnybos pastabomis ir pritarė, kad Žemės įstatymo 9 straipsnio 3 dalyje įtvirtintas 25 metų terminas turėtų būti aiškintinas kaip maksimalus terminas, kuriam gali būti išnuomota žemės ūkio paskirties žemė (su visais sutarties pratėsimais). Vyriausybė pritarė Teisingumo ministerijos ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento išvadoms, kad, siekiant teisinio reguliavimo nuoseklumo ir apibrėžtumo bei projekto rengėjų nurodytų tikslų, reikia atitinkamai tikslinti Žemės įstatymo 9 straipsnio nuostatas, o ne Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 18 d. nutarimu Nr. 236 patvirtintas Valstybinės žemės ūkio paskirties žemės sklypų nuomos taisykles, todėl Nutarimo projektą grąžino rengėjams (Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Politikos įgyvendinimo grupės 2017-07-25 pažyma Nr. NV-1942 „Dėl Lietuvos

Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 18 d. nutarimo Nr. 236 „Dėl Valstybinės žemės ūkio paskirties žemės sklypų pardavimo ir nuomos“ pakeitimo“ projekto (TAP Nr. TAP-17-1000) (TAIS Nr. 17-1685(3))“. Atsižvelgiant į tai, įstatymo projekte keičiamos Žemės įstatymo 9 straipsnio 3 dalies nuostatos.

Atsižvelgiant į tai, kad, priėmus įstatymo projektą, reikės tikslinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 18 d. nutarimą Nr. 236 „Dėl valstybinės žemės ūkio paskirties žemės sklypų pardavimo ir nuomos“ ir Nacionalinės žemės tarnybos direktoriaus 2012 m. kovo 16 d. įsakymą Nr. 1P-(1.3.)-112 „Dėl Valstybinės žemės suteikimo laikinai naudotis žemės ūkio veiklai vykdyti tvarkos aprašo patvirtinimo“, įstatymo projekto 3 straipsniu siūloma įstatymo projekto įsigaliojimo data – 2019 m. liepos 1 d.

Įstatymo projektu neperkeliami ir neįgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai. Nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Įstatymo projekte nėra įtvirtinta naujų sąvokų ir jas įvardijančių terminų.

Įstatymo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje, kur su teikiamomis derinti nutarimo projekto nuostatomis galėjo susipažinti visi suinteresuoti asmenys. Pastabų ir pasiūlymų gauta iš Lietuvos laisvosios rinkos instituto. Šios institucijos siūlymas, susijęs su valstybinės žemės ūkio paskirties žemės pardavimo galimybėmis, nėra Žemės įstatymo reguliavimo dalykas, t. y. šis siūlymas nėra aktualus įstatymo projekto kontekste, todėl į jį neatsižvelgta. Be to, svarbu pažymėti, kad nuo 2011 m. rugpjūčio 24 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugpjūčio 17 d. nutarimu Nr. 915 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. balandžio 1 d. nutarimo Nr. 385 „Dėl žemės reformos vykdymo kaimo gyvenamojoje vietovėje“ pakeitimo“ sustabdytas prašymų pirkti valstybinę žemės ūkio paskirties žemę priėmimas, o nuo 2014 m. gegužės 1 d. įsigaliojusių Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo Nr. IX-1314 pakeitimo 2014 m. balandžio 24 d. įstatymu Nr. XII-854 valstybė apsisprendė likusios laisvos valstybinės žemės ūkio paskirties žemės neparduoti, o sudaryti galimybę ją nuomotis. Žemės ūkio ministerijos nuomone, valstybinės žemės ūkio paskirties žemės rezervo (fondo) egzistavimas palengvina infrastruktūros plėtros planavimą, žemės konsolidacijos projektų vykdymą, užtikrina smulkesnių ūkininkų konkurencingumą stambesnių ūkininkų atžvilgiu, stabdo žemės ūkio paskirties žemės koncentraciją stambiųjų žemvaldžių rankose. Valstybė iš valstybinės žemės ūkio paskirties žemės nuomos gauna nuolatinės pajamas, o tai ilgalaikėje perspektyvoje, mūsų nuomone, laikytina racialesniu ir efektyvesniu valstybinės žemės valdymu. Kitas Lietuvos laisvosios rinkos instituto siūlymas – numatyti galimybę pratęsti valstybinės žemės ūkio paskirties žemės nuomos sutartį daugiau negu vieną kartą – nėra

aktualus įstatymo projekto kontekste, nes nuostata, kiek kartų valstybinės žemės ūkio paskirties žemės nuomos sutartis gali būti pratęsta, yra įtvirtinta Valstybinės žemės ūkio paskirties žemės sklypų pardavimo ir nuomos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 18 d. nutarimu Nr. 236 „Dėl valstybinės žemės ūkio paskirties žemės sklypų pardavimo ir nuomos“, 12 punkte. Todėl į šį Lietuvos laisvosios rinkos instituto siūlymą taip pat neatsižvelgta.

Įstatymo projektas teiktas derinti Teisingumo ministerijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai ir Nacionalinei žemės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos. Lietuvos savivaldybių asociacija dėl Įstatymo projekto pastabų ir pasiūlymų nepateikė ir 2018-09-10 raštu Nr. (18)-SD-535 Įstatymo projektą suderino be pastabų. Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2018-09-10 raštu Nr. 1SD-3369-(3.7 E.) dėl Įstatymo projekto pateiktos pastabos ir pasiūlymai suderinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“, nustatyta tvarka. Į Teisingumo ministerijos 2018-09-12 raštu Nr. (1.6 E) 2T-662 pateiktas pastabas ir pasiūlymus atsižvelgta iš dalies. Motyvai, dėl kurių į pastabas ir pasiūlymus nebuvo atsižvelgta, išdėstyti derinimo pažymoje.

Kiti asmenys, kurie nėra valstybės politikai, valstybės pareigūnai, profesinės karo tarnybos kariai, valstybės ar savivaldybių institucijų ar įstaigų valstybės tarnautojai arba darbuotojai, įstatymo projekto rengimo neinicijavo, nerengė ir nedalyvavo jį rengiant.

Įstatymo projektą parengė Žemės ūkio ministerijos Žemės ir melioracijos skyriaus (vedėja Aušra Kalantaite, tel. 239 1353, el. p. ausra.kalantaite@zum.lt) patarėja Neringa Tamonienė, tel. 239 1357, el. p. neringa.tamoniene@zum.lt.

PRIDEDAMA:

1. Įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, iš viso 3 lapai.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 9 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.
3. Įstatymo projekto aiškinamasis raštas, 4 lapai.
4. Įstatymo projekto antikorpucinio vertinimo pažyma, 4 lapai.
5. Derinimo pažyma, 2 lapai.
6. Lietuvos savivaldybių asociacijos 2018-09-10 rašto Nr. (18)-SD-535 kopija, 1 lapas.
7. Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2018-09-10 rašto Nr. 1SD-3369-(3.7 E.) kopija, 1 lapas.
8. Teisingumo ministerijos 2018-09-12 rašto Nr. (1.6 E) 2T-662 kopija, 2 lapai.

Ministras

Giedrius Surplys

Neringa Tamonienė, tel. (8 5) 239 1357, el. p. Neringa.Tamoniene@zum.lt